

Zpravodaj

obce Rusava

*Valašský krúžek Rusavjan z Rusavy pořádá
v sobotu 25. května 2019 tradiční, již 43.*

Kácání mája

na Čecheru

Začátek průvodem od školy ve 14:00 hodin

Program u mája zajistí:

*Dětský valašský soubor
Malá Rusava z Bystrice pod Hostýnem
Valašský krúžek Rusavjan*

a

Divadlo 6. Května z Holešova

*Po skácání mája posezení u mája na Čecheru
K tanci a poslechu hraje CM Rusava.*

Za nepříznivého počasí se akce koná v sále Obecního domu na Rusavě.

Srdečně zvú Valaši z Rusavjanu

*Vlasti na této akci dávám souhlas s pořízením audiovizuálních záznamů, které mohou být následně zveřejněny ve zpravodaji,
webu, kabelové televizi obce Rusava apod.*

Vážení a milí, jaro je v plném proudu. Míza se vlévá do stromů, všechno pučí, krev v žilách jako by se také najednou rychleji rozproudila – všechno se zhluboka nadechlo po dlouhém zimním spánku a jsou tu krásné dny plné sluníčka i blahodárného deště, ranního zpěvu ptáků i zurčení potůčku. Ať už jaro vítáte prací, procházkami, výlety, nebo... vítejte u dalšího vydání rusavského zpravodaje.

Toto číslo se zdá sice tenčí než to zimní (půst také k předjaří patří ☺), ale najdete zde i tak plno informací a obrazových reportáží.

Úvodní slovo pravidelně už od prvního vydání patří starostovi obce, který se tentokrát zamýšlí nad vodou a provozováním vodárenské infrastruktury na Rusavě. Následují informace o vysázení stromů v areálu rusavského kempu. Poděkování Charity Bystřice za příspěvek na projekt „Sociální automobil“ i příspěvky do Tříkrálové sbírky.

Co se děje za zavřenými dveřmi školy? Stále, stále se tam něco děje a prezentace těchto činností právě v rusavském zpravodaji je myslím dobrým způsobem odtajnění. Sport na Rusavě žil i v zimním období. Všechny kategorie rusavského oddílu kopané nezahálely a pilně se připravovaly na trénincích, přátelských utkáních i turnajích na jarní část fotbalové sezóny.

V historii si tentokrát přečtete zajímavé informace o hraběnce Henriettě von Loudon i o původu a vývoji tradiční masopustní obchůzky.

Cestování chtiví čtenáři se jistě těší na závěr, kde opět nechybí další výlet za obzory všedních dnů... v letošním roce se vydáme až skoro na konec světa... do Patagonie. Jistě jste už postřehli, že v květnu nás čekají volby do Evropského parlamentu. Poslední informace je tedy věnována právě informacím k těmto volbám.

Opět vám přeji příjemné počtení...

-LM-

DĚNÍ V OBCI ...

Vodění medvěda... (str. 9)

Slovo má starosta ...

Voda nad zlato

V minulých obecních zpravodajích jsem se zmiňoval o drancování v lesních porostech, kůrovcové kalamitě i zdržování vody v krajině. S vodou jako jednou ze základních potřeb člověka je nutné šetřit a vážit si každého objemového množství. Obyvatelstvo si zvyklo na určitý životní standard a bez tohoto zdroje zásobování je nemožné bydlet. Naše obec zajišťuje správu nad vodovodní i kanalizační sítí od počátku výstavby z roku 1988, kdy se zahájily stavby pramenní jímky a vodojemu ve Štrklávce na území katastru obce Lukoveček. Kolaudací I. etapy vodovodu Ráztoka v roce 1992 a následně II. etapy vodovodu Hořansko v roce 1994 s pramenní jímkou a vodojem v Mléčné započala vodohospodářská činnost. V předcházejícím roce ZO neschválilo vstup do koncernu VaK KM, což se s odstupem času hodnotí jako moudrý a smysluplný čin. Správa rozsáhlého vodohospodářského majetku v kalkulačních hodnotách téměř 120 mil. Kč je velmi náročná po stránce provozní, ale i účetní. Součástí jsou statistické výkazy, kalkulační propočty, plány obnovy vodovodu i kanalizace, dodržování hygienických norem atd. I přes tyto složité operace se snažíme ve spol. RUSAVAK s. r. o. udržovat ceny vodného i stočného dle nákladovosti na úměrné úrovni. Historicky jsme v roce 1995 vybírali symbolický poplatek 2 Kč/m³, v roce 1998 dle kalkulace 15 Kč/m³ a posledních pět let se cena za 1 m³ neměnila. Úprava nastala až pro rok 2019, kde cena dle kalkulace stoupla na 58 Kč/m³. Výše platby vždy vychází z nákladových položek – oprava a údržba, energie, mzdové náklady, rozbor vody, likvidace kalu z ČOV, poplatky státu atd. Důležitou součástí je i péče o majetek. V kalkulaci ceny je i položka na obnovu vodárenského zařízení. Postupně se provádí obměna dosluhující technologie, výměna kanalizačního nebo vodovodního potrubí, aby se uchovával majetek v provozuschopném stavu. Naplňuje se tím požadavek i standard vybavení pro občany dle smluvních ujednání. Bez vody nelze žít, je to pozlacený dar přírody.

Bohumil Škarpich

Žáci 2. a 3. třídy si den vody zpestřili procházkou k Hurbanově studánce

Nová zeleň v kempu

Z bezpečnostních důvodů se musely v loňském roce vykácet břízy ve stanovém a kempovém zařízení na Ráztoce. Po zimním období byly stromy polámané, některé byly suché i napadené hnilobou.

V podzimním období se vysázelo 30 ks jasanů (*Acer platanoides*) s kůly, úvazky i omotávkou proti okusu zvěří. Po vzrůstu a vytvoření koruny stromů by se mělo opět docílit zastínění stanové plochy a tím vytvoření příjemného zázemí pro návštěvníky kempu, který je provozován od roku 1979.

Výhledově se připravuje další etapa úpravy areálu - rekonstrukce sociálního zázemí.
-BŠ-

Předání sociálního automobilu

Ve čtvrtek 20. prosince 2018 předal zástupce společnosti KOMPAKT spol. s r. o. automobil Dacia Dokker Oblastní charitě Bystřice pod Hostýnem. Tematicky pod vánočním stromčkem i s padajícím sněhem, který ještě umocnil atmosféru přicházejících Vánoc, dostala naše organizace dárek. Díky němu budou každý pracovní den dopraveny obědy a poskytnuta pomoc terénní pečovatelské služby potřebným lidem v celém regionu Bystřice pod Hostýnem.

Toto nové vozidlo pro naši organizaci je dalším z mnoha projektů Českomoravské reklamní agentury - KOMPAKT spol. s r. o. Za spoluúčasti firem a společností regionu doplňuje vozový park v ústavech a zařízeních, které svou činností zaměřují na výchovu, vzdělávání, rehabilitaci a integraci zdravotně, mentálně či jinak hendikepovaných lidí.

Děkujeme společnosti KOMPAKT i všem ostatním dárcům, kteří se na zakoupení sociálního vozidla podíleli. Můžeme splňovat cíl naší služby - zajistit podporu a péči klientovi v jeho domácím prostředí.

Charita Bystřice pod Hostýnem

Pozn. redakce: Obec Rusava přispěla na toto vozidlo částkou 9 680 Kč

Charita Bystřice pod Hostýnem

děkuje všem občanům, kteří přispěli na charitativní

Tříkrálovou sbírku 2019

a oznamuje, že v jednotlivých obcích
v působnosti Charity se vybralo
392.578 Kč

Bystřice pod Hostýnem	122.022 Kč
Chvalčov	36.977 Kč
Rychlov	24.315 Kč
Rusava	23.710 Kč
Loukov	23.005 Kč
Slavkov pod Hostýnem	16.399 Kč
Podhradní Lhota	15.868 Kč
Osíčko	15.795 Kč
Komárno	14.091 Kč
Vítonice	13.817 Kč
Chomýž	12.986 Kč
Brusné	12.255 Kč
Hlinsko pod Hostýnem	11.256 Kč
Rajnochovice	11.249 Kč

Libosváry	10.420 Kč
Mrlínek	8.833 Kč
Bílavsko	7.030 Kč
Blazice	6.475 Kč
Sovadina	6.075 Kč

Příběh Tříkrálové sbírky 2019 začal v listopadu. Pod záštitou Charity Česká republika jsem oslovila veřejnost a z nových i dlouholetých dobrovolníků vypracovala seznam vedoucích skupinek. Každému jsem přidělila trasu a vypsala průkaz s číslem. Potom přišly na řadu pokladničky, které se na městském a obecních úřadech očíslovaly shodně s průkazem vedoucího a úředně zapečetily pro kontrolu proti otevření neoprávněnou osobou. Letos jich bylo 66 kusů.

Za pomoci dalších dobrovolníků, mimochodem takových ochotných lidí včetně koledníků bylo přes 250, se na faře v Bystřici pod Hostýnem nachystaly tašky pro skupinky. Do každé patří korunka a dárek pro krále, instrukce a termíny koledování, letáčky s informacemi o využití sbírky a cukříky jako pozornost pro dárce. Během prosince jsem všechny tašky spolu s kostýmy, pokladničkami, průkazkami a posvěcenými křídami pro psaní pože-

nání K+M+B rozvezla všem vedoucím. A pak už... děj se vůle Boží. Sběrka proběhla již po dvacáté. A díky té spoustě promrzlých a promáčených dobrovolníků a všem dárcům se od 2. do 12. ledna v Bystřici pod Hostýnem a okolních obcích vybralo neuvěřitelných 392.578 tisíc korun. Peníze, z opět úředně rozpečetěných pokladniček, jsem poslala na účet Charity Česká republika. Budou rozděleny na poskytování pomoci Charitou Česká republika, Arcidiecézní charitou Olomouc a velká část se vrátí k zabezpečení provozu Charity Bystřice pod Hostýnem. Konkrétně v letošním roce to znamená, že každý, kdo se jakýmkoli způsobem podílel na této akci, pomohl sumou 230.000 Kč středisku charitní domácí zdravotní péče. Tyto peníze pomohou s nákupem lineárního dávkovače léků a finančním zabezpečením provozu zdravotních sester k možnosti poskytování domácí hospicové péče v našem regionu.

Děkuji za všechny potřebné. Děkuji za spolupráci koledníkům, klubu Stonoška a turistickému oddílu Pawnee. Všichni obětovali svůj volný víkend a svůj čas.

Děkuji farnostem Bílavsko, Rusava, Loukov, Rajnochovice, Blazice za spolupráci při organizaci a také P. Janu Hrudíkovi za poskytnutí zázemí na faře v Bystřici pod Hostýnem. Zaměstnancům městského a obecních úřadů a zaměstnancům České spořitelny děkuji za spolupráci při pečeti pokladniček a počítání výnosu sbírky.

Děkuji všem občanům, kteří přispěli na tuto dobročinnou sbírku a podpořili tím naši práci – jestli už to bylo penězi nebo jen milým úsměvem a přijetím požehnání.

*Vladimíra Procházková - koordinátorka sbírky
Charita Bystřice pod Hostýnem*

Zpráva o bezpečnostní situaci na teritoriu

**Obvodního oddělení policie v Bystřici pod Hostýnem
za období od 1. ledna 2018 do 31. prosince 2018**

Rozloha teritoria uvedeného útvaru:

165 km²

Počet obyvatel v teritoriu uvedeného útvaru: 15,344

Početní systemizovaný stav policistů uvedeného útvaru:

- 20 policistů + 1 občanský zaměstnanec
- skutečný stav 14 policistů + 1 občanský zaměstnanec

z toho: vedení 2 policisté

dokumentace 2 policisté

v okrsku 10 policistů

podstav 6 policistů

Celkový počet čísel jednacíh evidovaných a zpracovaných za uvedené období: 2 052

Z toho:

Trestné činy 166 (nárůst o 10 trestných činů oproti roku 2017)

Přestupky 1 112 (nárůst o 62 přestupků oproti roku 2017)

Čísla jednací 774 (pokles o 44 čísel jednacíh oproti roku 2017) - zprávy vyhotovené na základě žádostí soudů, státních zastupitelství, exekutorských úřadů, jiných útvarů a dalších státních organizací)

Trestní řízení:

- procentuální objasněnost OOP Bystřice pod Hostýnem je k 31. 12. 2018 ve výši 75,00 % a je vyšší než v roce 2017
- skladba nápadu trestné činnosti je totožná s rokem 2017, kdy převládá majetková trestná činnost
- vloupání do různých objektů, krádeže motorových vozidel, jízdních kol a odložených věcí různého charakteru.

Přestupkové řízení:

- celkový počet osob, které se dopustily přestupkového jednání, je 1 075
- 839 přestupkových jednání bylo řešeno příkazem na místě, z čehož 132 bylo předáno k vymáhání celnímu úřadu
- v příkazním řízení byly uděleny pokuty ve výši 219.100 Kč, z čeho byly k vymáhání Celnímu úřadu postoupeny pokuty ve výši 69.100 Kč
- 277 přestupků bylo odesláno do systému BODYS (bodový systém)

Domácí násilí - vykazání:

- bylo sepsáno celkem 37 úředních záznamů se znaky domácího násilí
- byly vykazány 4 osoby

Další činnosti OOP

Bystřice pod Hostýnem:

- předvedeno 8 osob
- zajištěno 20 osob
- zatčeno 7 osob
- zadržení 3 pachatelé trestných činů
- vypátráno bylo celkem 22 osob
- provedeno 28 eskort, z toho na žádost soudu 10
- počet zadržených řidičských průkazů 29
- bylo provedeno 3 029 kontrol osob a 24 053 kontrol vozidel

Rozbor dopravních nehod:

Dle statistiky Dopravního inspektorátu PČR Kroměříž se na územním odboru Kroměříž v roce 2018 stalo 747 dopravních nehod, při kterých byly usmrceny 2 osoby, 20 osob bylo těžce zraněno, 228 osob bylo lehce zraněno, dopravními nehodami byla způsobena hmotná škoda ve výši 37.368.500 Kč. Na teritoriu služebního obvodu OOP Bystřice pod Hostýnem se stalo celkem 91 dopravních nehod, při kterých nebyla usmrcena žádná osoba, 1 osoba byla těžce zraněna, 17 osob bylo zraněno lehce.

Prevence:

Oblasti prevence je standardně věnována značná pozornost, přičemž úzce spolupracujeme s preventivně informační skupinou Policie ČR, Komisí pro bezpečnost a prevenci kriminality zřízenou při Městském úřadu v Bystřici p/H. a školami.

Priority pro rok 2019:

- zřízení prvosledové hlídky, která bude dislokována na OOP Bystřice p/H. a bude pokrývat teritorium ORP Bystřice p/H, ORP Holešov a přilehlým oblastí okresu Vsetín a Přerov. Celkový počet členů prvosledových hlídek je plánován na 11 policistů.

Zpracoval:

npor. Ondřej Měrka, DiS.- vedoucí oddělení

Kam s nefunkční zářivkou?

Řada z nás musela v poslední době doma řešit, co s úspornou zářivkou, která po letech přestala svítit. **Vysloužilé lineární či úsporné zářivky a výbojky totiž nepatří do popelnice na směsný odpad, kde z nich při rozbití mohou unikat nebezpečné látky.**

V minulosti to bylo snadné, klasická wolframová žárovka se prostě vyhodila do popelnice na komunální odpad a z obchodu se přinesla nová. Od září 2012 se ale klasické wolframové žárovky přestaly v Evropské unii prodávat, a tak v posledních letech postupně přecházíme na ekonomicky a ekologicky šetrnější světelné zdroje. Podle místnosti a svých preferencí volíme kompaktní a lineární zářivky či LED žárovky. Vybíráme různou intenzitu a charakter světla - výběr moderních světelných zdrojů je opravdu pestrý. Má to ale jeden háček: pokud taková úsporka dosvítí, nesmí skončit v běžném koši a nepatří ani do tříděného skla. Důvodem je jedovatá rtuť, kterou zářivky (trubicové i kompaktní úsporné) v malém množství obsahují. Při špatném či neodborném zacházení a ve vyšších koncentracích může rtuť ohrozit lidské zdraví a životní prostředí. Nejjednodušší je vzít starou zářivku a odevzdat ji v obchodě při nákupu nové.

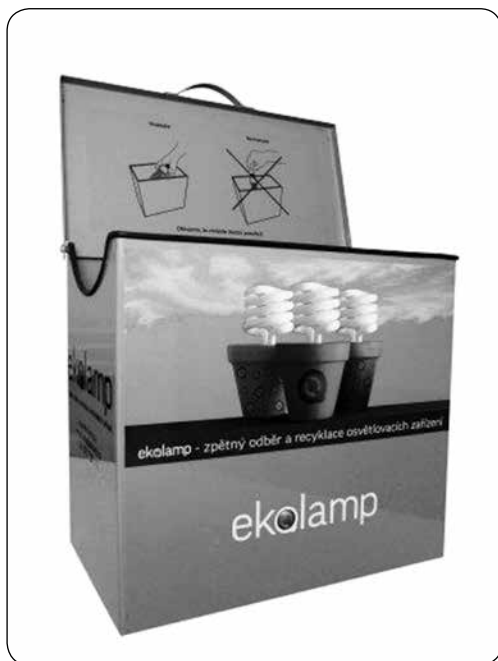
Další možnost, jak správně naložit s nefunkční zářivkou, je odevzdat ji ve sběrném dvoře na Rusavě. Obsluha sběrného dvora od vás úsporku zdarma převezme a uloží ji

do speciální sběrné nádoby, aby se nerozbila. Zpětný odběr zářivek pro naši obec zajišťuje kolektivní systém EKOLAMP, který nejen přispívá na náklady provozu sběrného místa, ale navíc plně hradí veškeré náklady na přepravu a recyklaci. Díky EKOLAMPu ušetříme z obecního rozpočtu část prostředků, které bychom jinak museli použít na ekologickou likvidaci nebezpečného odpadu.

Menší nepohodlí spojené se správnou likvidací úsporné zářivky nám vynahradí až o 80 % nižší spotřeba elektrické energie a vědomí, že společně přispíváme k ochraně životního prostředí okolo nás.

Více se o nakládání s nefunkčními světelnými zdroji a dalších aktivitách společnosti EKOLAMP dočtete na www.ekolamp.cz.

ekolamp

Podhostýnské mistrovství ve střelbě ze vzduchovky

foto: Ludmila Polišínská

Vítězem tohoto neprofesionálního závodu se v kategorii muži stal Slovák Szabolcs Kešiar s nástřelem 91 bodů. Stříbrnou pozici obsadil Antonín Mikšánek (90 bodů) a třetí skončil Vladimír Gregor (88 bodů). Mezi ženami byla zlatá Martina Johnová s 87 body, druhá Klára Kopanová (86 bodů) a třetí místo s 80 body získala Ludmila Polišínská.

Výsledky mládežnických kategorií:

Kluci do 15 let: 1. Jakub Pumpřla (54 bodů), 2. Lukáš Janečka (49 bodů), 3. Jan Uruba (43 bodů).

Holky do 15 let: 1. Anna Mikšánková (88 bodů), 2. Ester Daňková (84 bodů), 3. Veronika Krajcarová (62 bodů).

Kluci do 10 let: Jiří Mikšánek (77 bodů), 2. David Gregor (76 bodů), 3. Milan Zachara (71 bodů).

Holky do 10 let: 1. Aneta Hlaváčová (54 bodů), 2. Anna Švehlíková (24 bodů), 3. Kristýna Janečková (12 bodů).

Díky pořadatelům za perfektně připravenou akci, která zpříjemnila mnoha rodinám sobotní únorové odpoledne.

-LM-

DĚNÍ V OBCI ...

Rusavská sportovní pořádala 2. února v obecním domě na Rusavě amatérské sportovní klání pro celou rodinu Podhostýnské mistrovství ve střelbě ze vzduchovky. Stejně jako v prvním ročníku se střelilo vleže na 10 metrů 5 zkušebními a 10 soutěžními ranami.

Letošní závod byl velmi vydařený. Spousta účastníků (téměř 70) nejen z Rusavy a blízkého okolí ve všech kategoriích, kteří chtěli „poměřit své síly“, a přátelská atmosféra... to byly dobré předpoklady pro výborné výkony soutěžících.

foto: Ludmila Polišínská

Vodění medvěda

Opět se nachýlil čas a vesníci se ozýval úderný zvuk bubnu a laškovný smích masek, v čele s medvědem, za doprovodu svižné hudby. Letošní vodění medvěda probíhalo začátkem měsíce března, což je o něco později, než tomu tak bývá. Je to způsobeno tím, že Velikonoce jsou pohyblivým svátkem a slavíme je po prvním jarním úplňku. Již za šest týdnů je oslavíme. Všichni se již teď těšíme na jarní slunce a přírodu.

Chci poděkovat všem, kteří nezapomínají na starou tradici vodění medvěda a snaží se tak o její udržení, jsou to občané obce, maskary a muzika. Podívejte se na fotografii, jak jim to letos slušelo.

*Mgr. Jana Podolová
ředitelka školy*

Dětský karneval

V neděli 17. března sál obecního domu jako každoročně zaplnili princezny, víly, čarodějnice, mušketýři, baletky, zvířátka a spousta dalších převleků našich dětí. Nechyběla hudba, tanec a soutěže, na které spravedlivě dohlížely tři fotbalové rozhodčí, pod jejichž dresy se skrývaly paní učitelky ze základní školy. Rodiče si u kávy pochutnali na výborném zákusku a děti energii průběžně doplňovaly sladkými odměnami.

Díky bohaté tombole snad všichni odcházeli nejen s pocitem příjemně stráveného odpoledne, ale také s drobnou či větší výhrou. Tímto děkujeme všem, kteří do tomboly přispěli. Těšíme se zase za rok!

*Jana Fuksová
učitelka*

Co se děje ve škole?

Zimní radovánky pomalu končí, jaro nesměle vystrkuje sněženky. A co v tomto čase čekání na opravdové jaro?

V 1. třídě 15. února proběhl projekt Zdravé zoubky, který zaštiťovala jako hlavní partner drogerie DM. Děti dostaly balíček s novým zubním kartáčkem a pomocí interaktivního a zábavného programu se učily, jak se mají starat o své zuby a jak si je pečlivě čistit. Na závěr programu nám všechny informace shrnul s náležitou porcí humoru Hurvínek s Máničkou. Věřím, že se všichni dobře bavili a odnesli si spolu s dárečkem i trochu poučení.

Na začátku března začaly všechny třídy soutěžit. Soutěžili jsme ve vybíjení, ale i ve výtvarných soutěžích.

4. a 5. ročníky vytvářely práce pro soutěž „Voda pro všechny 2019“. Tuto soutěž vypsal Ministerstvo zemědělství u příležitosti Světového dne vody, který se připomíná 22. března. Práce paní učitelka poslala do Prahy a teď zbývá čekat na vyhodnocení.

Žáci z 1., 2. a 3. třídy tvořili obrázky do výtvarné soutěže, kterou vypsal SVČ TYMY Holešov, „Společně chráníme planetu Zemi“. Jak se jednotlivým ročníkům dařilo, ještě nevíme, ale můžeme se podívat na vznik děl.

Děti pracovaly se zápletem, rozvíjely svou fantazii, zkoušely své nápady a také zjišťovaly rozdíly mezi různými materiály, v neposlední řadě porovnávaly odlišné způsoby tvorby, tedy techniky. Společnými silami vytvořily zajímavá a originální díla, která určitě zaujmou.

Jinou výtvarnou soutěž vypsal SVČ VČELÍN Bystřice pod Hostýnem, a to „Děti - kamarádi z celého světa“.

2. a 3. ročníky zkusí výtvarně vyjádřit téma „Cesta dvou bratří“, které se zabývá příběhem věrozvěstů Cyrila a Metoděje. Dílka do těchto soutěží ještě nejsou zpracována, tak se můžeme pochlubit v příštím čísle.

Barbora Hrušková - učitelka

NAŠE ŠKOLA ...

Vybíjená

Jako každoročně, tak i v letošním roce se v úterý 12. února žáci 4. a 5. třídy zúčastnili okrskového kola ve vybíjené. Hrál se v hale Sušil v Bystřici pod Hostýnem. Družstva byla rozdělena do dvou skupin. My jsme naši skupinu vyhráli a postoupili do finále. V zápase o 1. místo jsme prohráli o pouhé 4 body a celkově jsme z 8 družstev obsadili velmi pěkné 2. místo. Postoupili jsme do okresního kola, které se konalo o měsíc později, rovněž v úterý, 12. března ve sportovní hale 1. ZŠ Holešov. Turnaj se hrál opět na dvě skupiny. Tentokrát jsme v naší skupině obsadili 2. místo a postoupili jsme do semifinále, kde jsme byli poraženi. Na závěr jsme hráli zápas o 3. a 4. místo se silným soupeřem ZŠ T.G.M. BpH. O jeden jediný bod nám 3. místo uniklo a v celkovém pořadí jsme obsadili nepopulární bramborové 4. místo. Za velmi silné konkurence škol z Holešova, Kroměříže a Bystřice pod Hostýnem si myslíme, že 4. místo z osmi družstev v okrese je vynikající výsledek. Žáci i paní učitelka/vychovatelka si zaslouží pochvalu a již teď se těší na další sportovní utkání.

Jitka Biová - vychovatelka

Okrskové kolo v Bystřici pod Hostýnem

Okresní kolo v Holešově

Keramická dílna

Ve středu 20. března k nám zavítala Veronika Biová ze Včelína. Nepřijela s prázdnou. Měla mnoho keramické hlíny, šlikru a dalších pomůcek. Bylo to pro děti něco netradičního, takže hned si získala jejich pozornost.

Velikonoce už jsou za dveřmi, a tak děti nevyráběly nic jiného než velikonočního zajíčka na zapíchnutí do květináče. Děti se snažily, pečlivě pracovaly a poslouchaly, jaký bude další krok. Pochopitelně každý chtěl mít toho svého zajíčka nejkrásnějšího. A tak se i stalo. Jeden zajíček byl krásnější než druhý. Děti byly z celého dopoledne nadšené a těší se na další tvoření s keramickou hlínou.

zapsala učitelka MŠ Zuzana Švehlíková

Brzy přijde jaro do zahrádek

Již teď myslí žáci 5. ročníku na jaro v našich zahrádkách. Už jsme zasadili semena paprik i rajčat. Papriky již vyklíčily. Přesadili jsme je do malých květináčů a teď jen zbývá, abychom o ně vzorně pečovali. Brzy budeme přesazovat drobné rostlinky rajčat.

Mgr. Jana Podolová – ředitelka školy

Práce dětí

Moje postel

Je dvou patrová. Je ze dřeva a mám ju v pokoji. Mám tam teplou a huňatou peřinu. Mám ju velikou a širokou. Mám tam žebřík, který je plochý. Moje postel je bílá.

Filip Novosad, 3. třída

Moje postel

Moje postel je nová. Bolí mě z ní záda. Je černo bílá. Mám na ní deset polštářů.

Lukáš Machovský, 3. třída

Moje postel

Moje postel je moc pohodlná a měká. Moje postel je v pokoji. Spí se na ní moc dobře. Na posteli mám peřinu a zlavec. Zlavec je s králíčkami a peřina je s koníkami.

Anna Vinklarčíková, 3. třída

Zima

Je hezky a svítí slunko. Sáňkujeme a jezdíme z kopce dolů. Jdu do kopce a bolí mě nohy. Ráda bych jela na lanovce.

Lucie Pavelcová, 3. třída

Výstava Čeští panovníci

V pátek 15. 3. jsme my žáci 4. třídy jeli do Kroměříže na výstavu Čeští panovníci. Odjezd od školy byl v 8 hodin. Přijeli jsme do Kroměříže na autobusové nádraží a šli jsme na výstavu, při příchodu nás přivítala milá paní a zavedla nás na výstavu. Vzáli jsme si polštáře a paní průvodkyně nám povídala různé zajímavosti o českých panovnících. Rozdělili jsme se do skupin a zvolili jsme si krále a královnu, vybrali jsme si obálky s různými úryvky ze dřevěných obrazů a hledali jsme, ke kterému obrazu patří. Mohli jsme si vyzkoušet kostýmy, hudební nástroj, trůn, mučící nástroje, jít do komnaty a lehnout si na postel. Paní nám vysvětlila, jak vznikl název stolice. To nás hodně pobavilo. Naspátek jsme jeli vlakem. Moc se nám to líbilo a klidně bychom tam jeli znovu.

Autoři článku:

Karolína Kocfeldová, Eliška Korubová, Václav Žaloudík, 4. třída

Vánoční turnaj

Tradice se mají dodržovat a o Vánocích zvlášť.

A náš fotbalový turnaj na rusavské umělce už

je tradiční, vždyť jsme se mezi vánočními svátky sešli už po čtrnácté. Poprvé ovšem na supermoderním novém povrchu, to bylo, panečku, pošušnáničko, to se to padalo do měkkého (naštěstí to přítomné plejery nesvádělo k nasimulovaným pádům, i když «veteráni» už poslední zápas sotva pletli nohama). V den turnaje odřekl tradiční účastník Pola Přerov (asi se zasekli u Lásky nebeské nebo Pyšné princezny), proto se do lýtých bojů pustilo tentokrát jen pět mančaftů:

Betis Zlín (Juraj Benkovič ml. a spol.)

Divočáci (Tom Krajcar, Radim Bílek, Martin Charuza, Sokol, Radek Sumec, Mirek Bílek, Laďa Sedlář)

Čokl team (David Novotníček, Bohumil Škarpich...)

Veteráni (Luda Juráš, Dan Krajcar, Tom Lipold, Radek Hačunda, Mira Třasoň, David Zelený, Marián Románek, Radek Vaculík)

Divočáci

Betis Zlín

Ferdíčci (Tom Bednář, Radim Pavelec, Kuba Holloši, David Hradil, Michal Vaculík, Staňa Zámorský, Tom Vaculík).

Před slušnou diváckou kulisou (na čemž se jistě podepsalo téměř jarní počasí - svařák ovšem chutnal i tak, navíc žádný děda neotravoval naše fanyanky s dotazy, jestli „je ti teplo, děvče?“) bylo sehráno deset zápasů plus superfinále. Veteráni nezačali špatně, proti Betisu dobře bránili, občas měli z pekla štěstí a díky pěknému gólu „Jardela“ Třasoně uhráli plichtu - to určitě netušili, že se radovali z prvního a zároveň posledního gólu. Pak už to šlo s nimi z kopce, podlehl i podceňovanému úzkému kádru „čoklů“, velmi dobře chytající Jurán na vše sám nestačil - předvedli takovou fotbalovou antipohádku, žádný šťastný konec, žádný happy end, rychle zapomenout. Ferdíčci se dlouho rvali o nejvyšší příčky, bronzová placka mladíkům slušela (a jistě potěšila kocoura Lucky Zbrankové). Ve finále vedli Zlíňáci už 3:1, ale divočák se nikdy nevzdává, takže všechny přítomné čekalo to nejlepší možné rozuzlení - penaltový rozstřel. Nervy měli pevnější domácí, takže titul zůstal doma.

Nejšťastnějším hráčem turnaje byl nejspíš Laďa Sedlář - na turnaj přijel hrát za veterány, ti ho ale na žádost Divočáků, kterým se nahrnuly omluvenky, zdarma (!!!) pustili ke konkurenci, díky čemuž Laďa bral místo posledního první místo (takovou kliku měla naposledy snad Popelka, když otevřela tři ořechy). Podle střelecké tabulky se o Vánocích nejvíc hlídali slávisti - Michal Vaculík skóroval čtyřikrát, nejlepší střelec turnaje Mirek Bílek přidal ještě o gól víc, holt, Trpišovského sešíváním Číňanům to tam padá, musíme chtít (v mém případě tedy hlavně) nechtít přiznat. Při vyhlášení výsledků se mi podařilo gigantické faux pas, černá múra každého moderátora. Před oznámením dvou nejlepších týmů jsem předal individuální ocenění, to mě tak rozhodilo, že jsem zapomněl, jak Divočáci dokázali finále ještě srovnat a jal se jim předávat cenu za druhé místo...? Nejvyšší čas toho popletu vyměnit, aspoň že ten závěrečný ohňostroj, o kterém dodnes nevíme, kdo nám ho připravil, byl vydařený.

Tak aby nedošlo k mýlce, konečné pořadí: 1. Divočáci 9 (8:3), 2. Betis Zlín 8 (8:1), 3. Ferdíčci 7 (7:4), 4. Čokl team 3 (3:11), 5. Veteráni 1 (1:8).

Daniel Krajcar

SK Rusava - fotbal, zima

Rusavští malí fotbalisté v zimě rozhodně nezaháleli, ba naopak. Potok, bunkry, ale i tréninky. Ihned po skončení podzimní části sezony se začali připravovat na jarní část, každou středu se příprava i fotb. školička scházely v tělocvičně místní základní školy (děkuji p. ředitelce za vstřícný přístup).

Účast na trénincích byla téměř stoprocentní (tak kdyby chodili poslanci do práce), s potěšením jsem přivítal v zimě další tři nové fotbalové adepty (Jakub Holšán, Radeček Škarpich, Pavlík Dresner). Snahu vynaloženou na trénincích jsme se snažili prodat na přípravných turnajích.

Podhostýnské mistrovství... (str. 8)

42. valašský bál (19. 1. 2019)

Pasování malých čtenářů (27. 3. 2019)

Aktivní klub Rusava

KULIČKIÁDA

pro děti i dospělé

sobota **4. května od 14.00 hod**

hřiště na Hořansku

!!! zápis hráčů do 14:30 hodin !!!

odměny pro všechny hráče
občerstvení + opékání špekáčků

Aktivní klub Rusava pořádá pro děti i rodiče

v sobotu 15. června

od 13 do 17 hodin

Sportovní den

na hřišti
SK Rusava

Pohádkový les 13.00 - 15.30 hodin!!!
nafukovací bludiště, soutěže pro všechny, ...
občerstvení zajištěno

vstupné dobrovolné

Starší přípravka

Odehrála dva turnaje v hale a dva na umělé trávě na Rusavě.

6. 1. 2019 - hala Holešov, dvě výhry (Prusinovice 1:0, Skaštice 2:1), jedna remíza (Hulín 0:0), čtyři porážky, celkově 5. místo.

Vydařeně vystoupení našich barev, v silné konkurenci jsme dokázali předběhnout i Hulín (a to mají ve městě „trošku“ větší výběr).

10. 2. 2019 - hala Bystřice p/H, jedna výhra (Skaštice 3:0), tři remízy (Přerov, Prusinovice i Lída 1:1), jedna prohra, 6. místo.

Herně opět dobré, ale proti Prusinovicím a Lípě festival spálených šancí - naši útočníci byli zbrklí jako František Koudelka, když měl kritický den. Šest sekund nás dělilo od bojů o medaile, bohužel jsme skoro se sirénou zápasu ve skupině s Přerovem vedení neudrželi.

9. 3. 2019 - umělá tráva Rusava, dvě výhry (Žeranovice 4:0, Želátovice 5:1), jedna porážka (Holešov 0:5), druhé místo.

Pěkné zápasy, Lukáš Janečka získal cenu pro nejlepšího brankáře, Jakub Vinklarčík prohrál až závěrečný rozstřel o nejlepšího střelce turnaje (vstřelil čtyři góly).

23. 3. 2019 - umělá tráva Rusava, pět porážek, poslední místo.

Silnější konkurence, elán našich hráčů ochladl po prvním zápase s výborným Újezdem, škoda tří těsných porážek (Čekyně i Radvanice 0:1, Loukov 2:3). Absence Mildy Zachary byla pro nás citelná.

Mladší přípravka

Protože naše 2011ky mistrovské zápasy hrají pouze proti velkým čahounům, přihlásil jsem je na zkoušku na dva halové turnaje do Bystřice. Zatím jsem jim dal „kousnout“ do příliš velkého krajíce, skórovat ani bodovat se nám nepodařilo, ale byla to zkušenost do budoucna. Děti si zahrály až až. Bohužel nás bylo málo, ale těch sedm statečných se rvalo jak lvi, za bojovnost velká pochvala pro všechny. Ve druhém turnaji dobře zachytil Jirka Mikšánek, v poli prokazoval šikovnost Tom Strýček.

Fotbalová školička

Čest a slávu rusavského fotbalu se snažili šířit i naši nejmenší fotbalisté. Sehráli povedený přátelský zápas v tělocvičně na Chvalčově. Oba týmy předvedly pěkný zápas, domácí byli o gól lepší (6:5), naše branky vstřelili Honzík Gregor 2, Kuba Mozola 2 a Pavlík Dresner. Kromě našich kanonýrů podal dobrý výkon i Kubík Klement v brance.

Mladší žáci

Na rusavské umělce se zúčastnili 1. ročníku turnaje i naši větší fotbalisté. Přestože se potkali s většími a staršími soupeři, polovinu turnaje se statečně drželi, nakonec z toho byly tři těsné prohry se Štípou, Lípou a Pravčicemi.

Muži

V zimní pauze odehrála naše „jednička“ jeden přátelský duel na umělé trávě v Lipníku nad Bečvou. Výsledek byl spíš tenisový než fotbalový - 6:6. V jarní části se můžeme těšit na návrat ztraceného syna, jediného hráče v 70leté historii rusavského fotbalu, který to dotáhl až do první ligy. „Dneska hraje Mira Třasoň“, bude moci zahlásit spíkr Zdeněk Bartošek. Jo, dobří holubi se vracejí (tento průměr vzhledem k Mirovu otci myslím vcelku sedí).

Nejllepšími fotbalisty za rok 2018 byli na valné hromadě vyhlášeni:

přípravka - Jakub Vinklarčík

starší žáci - Samuel Svoboda

muži - Jan Havránek

Daniel Krajcar

Před 110 lety zemřela

Henriette baronka von Loudon

Před 110 lety, dne 31. prosince 1908, zemřela ve Vídni ve věku 71 let Henriette Johanne Nepomucene Adolfine Helene baronka von Loudon, rozená hraběnka von Seilern und Aspang, manželka Ernsta Franze Victora Maria barona von Loudon, pána na Bystřici pod Hostýnem a na Hadersdorfu u Vídně.

Henriette (Jindřiška) se narodila 17. srpna 1838 v Badenu. Jejími rodiči byli Josef August Tomáš Jan Nepomuk Tadeáš hrabě von Seilern und Aspang, majitel panství Litschau, Lukov, Kralice na Hané a Kurovice-Martinice, a jeho druhá manželka Antonie Emílie Augusta von Krosigk.

Henriette se dne 11. září 1856 v Lukově provdala za Ernsta (Arnošta) Františka Viktora Marii barona von Loudon, majitele panství Bystřice pod Hostýnem.

Henriette vynikala ušlechtilým duchem a velkou zbožností. Denně se účastnila mše svaté, často putovala na Svatý Hostýn, pro nějž se svým manželem dělala velká dobrodini. U svaté zpovědi se nenápadně vmísila do davu mezi poutníky, kde čekala, až na ni přijde řada. Skoro denně se chodívala modlit na hřbitov na hroby svých drahých. Když byl v Bystřici pod Hostýnem založen spolek sv. Terezie, byla mezi prvními členkami. Její starostí bylo, aby každý rok bylo do okolních kostelů pořízeno nějaké bohoslužebné roucho. Když bylo v bystřické farnosti založeno bratrstvo k Božskému Srdci Páně, jako první se přihlásila za členku.

Po příkladu sv. Alžběty byla velkou dobrodinkou. Řídila se textem Písma svatého, kdy neměla vědět levice, co dělá pravice. Stala se andělem chudiny. Kolik slz osušila

HISTORIE ...

a kolika chudákům pomohla, to ví jen Bůh! Sama se snažila co nejvíce uskromnit. Pro sebe měla jen na jídlo a základní oblečení. Zato však skoro z celé své apanáže šatila a živila jiné. Každý den shromažďovala děti v hostýnské ulici, kde je postavila do řad a podělovala pečivem. V létě se vyptávala na chudé, potřebné a nuzné a tyto všechny, dříve než se odebrala do Vídně, kde trávila zimu, podělovala šatstvem. Jejím největším potěšením bylo, když mohla pomoci.

Milovala děti. Navštěvovala drobotinu v městské dětské zahrádce a každý rok podělila všechny děti nějakým dárkem. Na druhé myslela a na sebe zapomínala. Když bydlel císař František Josef I. během vojenských manévřů na bystřickém zámku, neprosila ho o nic pro sebe, ale pro děti na dětské zahrádce. Celá zářila, když dostala od císaře tisíc korun. Byla laskavá k poddaným i služebnictvu. Na sv. Mikuláše připravila pro každého nějaký dárek. Pro každého měla úsměv, vlídné slovo. V nemocech, které ji trápily, byla vzorem křesťanské trpitelky. Plných 52 let prožila v krásném a šťastném manželství.

Henriette zemřela neočekávaně 31. prosince 1908 ve Vídni ve věku 71 let. Právě zavírala psaní pro svého nemocného vnuka, který pobýval v Egyptě, když se jí udělalo špatně. Hned vzkázali pro jejího manžela, který se vrátil z panské sněmovny a zastihl ji v poslední chvíli. Její tělo bylo dopraveno do Bystřice pod Hostýnem. Pohřeb se konal 4. ledna 1909 za nebyvalého množství lidí. Pohřbu se účastnila hrabata Seilern und Aspang, Jaroslav hrabě Thun, Filip hrabě Kinský s chotí, hrabě Fünfkirchen, Thonetové, c. k. okresní hejtman, městský výbor, c. k. okresní soud, c. k. berní úřad, četnictvo, dvě místní korporace hasičské a veteránská, dvě organizace křesťansko-sociální, místní beseda, revírnickví, duchovenstvo z Bystřice pod Hostýnem, duchovenstvo ze Svatého Hostýna, místoděkan a farář rusavský, faráři z Bílavska, Prusinovic, Loukova, rusavští Valaši v národních krojích, úřednictvo Jeho Excelence, měšťanstvo z Bystřice pod Hostýnem a další hosté.

Její pohřeb se od ostatních pohřbů odlišoval velkou zbožností, měl jakýsi ráz nábožné vznešenosti. Modlitba, dlouhá řada účastníků a věnců – obraz její dobroty, zbožnosti a dobročinnosti.

Byla opravdovou šlechtičnou – rodem i duchem.

P. Jan Hrudík, farář

Masopust

*„Fašanky, fašanky, aj pod obušky,
my všeco bereme, aj plané hrušky.
Tutéj nám nedali, tutéj nám dajú,
komára zabili, slaniny majú.“*

Kořeny masopustu jsou velmi staré a stejně jako většina starobyklých obyčejů nebyl ani masopust pouze zábavnou záležitostí. Zahrnoval spoustu magie, pověřených rituálů a lidé věřili v jeho prosperitní, reprodukční i plodnostní roli. Pojily se k němu proto také zvláštní písně a tance, které měly zajistit bohatou úrodu v příštím roce.

Masopust trvá od Tří králů až do úterý před Popeleční středou, kdy jej uzavírá masopustní průvod masek. Jedná se o dobu zábav a plesů. V minulosti se v tomto období konala také spousta svateb. Dnes se masopustní obchůzka stala víkendovou záležitostí. Popeleční středou pak začíná čtyřicetidenní půst před Velikonocemi, největšími křesťanskými svátky roku.

Masopustní obchůzky jsou známy jak v Čechách, tak i na Moravě. Chodsko má typické voračky, na Hlinecku, kde se tato obchůzka dochovala v tak archaické formě, že je zapsána v seznamu nehmotného kulturního dědictví UNESCO, se tančí „šátečkový tanec“. Na Uherskobrodsku a Uherskohradištsku se tančí „šablový“ fašankový tanec a chodí tam „babbkovníci“. Na Valašsku se pak masopust též označuje jako fašank, ostatky či končiny. Na Rusavě a v okolních obcích se masopustu říká „vodění medvěda“. V 19. století zaznamenal Daniel Sloboda masopustní průvod jako výroční slavnost mládeže, kdy v poslední ostatkový den chodí mladíci s medvědem. Byl to jeden z nejstarších mládenců, jejich fajt, který byl zaobalen do hrachoviny, přepásán slaměným provísem, se sklenicí kořalky v ruce. Za doprovodu hudby obcházel vesnici, kde nabídl domácím kořalku a zatancovali si s dívkami. Za odměnu dostávali pak dary v podobě vdolků, slaniny či peněz. V téměř nezměněné podobě popisuje tento obyčej na počátku 20. století také František Táborský: „O masopustu chodívaly dříve maškary. Pacholci udělali si medvěda, opletli ho ovesnou slamou, jeden ho vodil na řetěze, muzika s nimi. Když přišli do chalupy,

*Vodění medvěda na Rusavě
(50.–60. léta 20. st.)*

*Maska Káči a zdravotnice
(50.–60. léta 20. st.)*

Muzikanti s bryčkou (50.–60. léta 20. st.)

Muzikanti 2019 (bez bryčky :-))

brali hospodyni, domácí dcerky i služebnou, byla-li, do tance. Za to jim hospodyně musela dát vajíčko nebo kus slaniny nebo pár krejcarů. Když odcházeli, hospodyně za nimi vyběhla s hrncem vody a medvěda obléla.“ Právě tanci s medvědem byly přisuzovány plodnostní vlastnosti. Na ženu, ale i hospodářství měl přenést tuto plodnost.

Tato tradice byla přerušena druhou světovou válkou a opět obnovena v 50. letech dechovou hudbou Rusavanka. Tehdy chodily jen dvě masky – medvěd a policajt, který vodil medvěda na řetízku. Masky medvěda však prošla proměnou. Ovesnou slámu nahradil světlý chlupatý kožík a na hlavě byla tmavě hnědá medvědí kukla. Protože se akce ujal Svaz žen a průběžně se zapojovali i hasiči, v 70. a 80. letech také členové Valašského krúžku, počet masek se rozrostl a začaly chodit také ženy. Mezi obvyklé masky té doby patřil např. kominík, doktor, dratař, nádražák, kuchař s kuchařkou, cikánka, čert a Káča aj. S průvodem jezdila také bryčka. Masky byly veselé a rozpustilé, takže jim nebylo zatěžko posbírat vajíčka z kurníku, řízky z kuchyně či shodit „hraň“ dřeva. I přesto však dostávali obchůzkáři jako odměnu za návštěvu koblihy, slaninu, špek, alkohol a peníze. Bylo zvykem věnovat výtěžek místní škole. Školní děti pak dostaly vaječinu od „medvědů“.

Tradiční „vodění medvěda“ přetrvalo do dnešních dnů. Organizátorem této akce je již dlouhá léta základní a mateřská škola na Rusavě. Masopustní obchůzky se tak účastní především rodiče dětí, ale také bývalí či současní žáci a přátelé školy. Také výtěžek z této akce připadá škole a slouží k zakoupení školních pomůcek, financování výletů či realizaci projektů a dalším akcím. Lidé se rádi baví, přestrojují, masky se mění a inovují. Jejich variabilita a fantazie jsou velké. Kromě tradičních masek medvěda a policajta, ale dnes už i kominíka a doktora, můžeme také vidět různé pohádkové bytosti, hvězdy showbyznysu a televizních seriálů.

Vodění medvěda 2019

Lidé už netrpělivě očekávají občůžkáře u svých domovů, kde je pohostí sladkými i slanými pochoutkami, kořalkou či teplým čajem a přispějí „do kasičky pro dětičky do školičky“. Pohostinnost rusavských hospodyněk je opravdu velká a rozmanitá. Vedle tradičních koblih, slaniny a uzeného masa jsou to také chlebíčky, sekaná pečeně, klobásy, tlačěnka, bramboráky, škvarkové pagáčky či řízky a různé druhy sladkého pečiva. Rusavský masopustní průvod má také „svůj“ hudební repertoár. Kromě obvyklých společenských písní je také zvykem hrát písně obyvatelům „přimo na tělo“. Proto slyšíme písně pro tesaře, hasiče, zedníky, myslivce, ale také pro Zdeňky či Jiřiny. Občané Rusavy jsou potěšeni, když k jejich příbytkům zavítá masopustní rej masek a ženy si zatancují s medvědem. Je to pro ně čest a také čas na krátké zastaveníčko a popovídání si s přáteli. U některých domů pak hrají muzikanti i několik písní najednou. Celá občůžka končí v hospodě, kde masky s muzikanty vejdou za slavnostního pochodu. Hraje se, zpívá a tancuje až do půlnoci.

Za zmínku stojí také připomenout tradiční masku medvěda, kterou v 50. letech 20. století zhotovil Jan Šico – „Majór“. Tuto masku postupem času vystřídala maska nová. Hnědé kožešinové kalhoty a bundu ušila Kateřina Kubišová, hlavu medvěda pak vyrobila Dana Gajdošová. Dana Gajdošová i Kateřina Kubišová tyto součástky bezplatně věnovaly škole. Původní maska medvěda - torzo hlavy - je uložena v rusavském muzeu.

„Zhusta, chlapi, zhusta, konec masopusta,
ej, masopust sa krátí, ej, už sa nenavráti.“

Jana Macková

Použitá literatura:

Fišer, Z.: O Rusavě a Valaších pod Hostýnem. Daniel Sloboda. Dokumenty VII.

Táborský, F.: Rusava – život valašské dědiny

Skopová, K.: Hody, půsty, masopusty

Patagonie (1. část)

Neklidná země na konci světa

Pojem Patagonie označuje region v Jižní Americe, o který se nerovnoměrně dělí Argentina a Chile. Pouze asi desetina regionu se nachází na území Chile, zbytek ovládá Argentina. Severní hranice regionu není pevně stanovena, ale nachází se přibližně na 40° jižní šířky v oblasti povodí řek Barrancas a Colorado. Jižní hranici potom tvoří nejjižnější místo Jižní Ameriky, mys Horn (55°58'48" j. š., 67°17'21" z. d.), oddělující Tichý a Atlantský oceán.

Patagonie se rozkládá přibližně na jednom miliónu kilometrů čtverečních (asi 12x rozloha České republiky). Zato populace je odhadována na pouhé 2 miliony obyvatel, což z ní činí jeden z nejméně zalidněných regionů světa s průměrnou hustotou 2 obyvatel na kilometr čtvereční. Jazykem dnešních obyvatel je španělština přivezená z Evropy prvními objeviteli.

Z klimatického hlediska jde o značně pestrý region, kde nalezneme vysokohorská území s množstvím ledovců, travnaté stepi nazývané pampy, ale také pouště. Většinu oblastí lze charakterizovat jako chladné a suché a nejsou příliš příznivé pro život místních

ZAJÍMAVOSTI ...

Obr. 1 – Geografická lokalizace Patagonie

v šarvátce s domorodci na Filipínách. Jeho pomník nalezneme také ve městě Punta Arenas (v překladu „písečné místo“), které se nachází na jihu chilského území (viz obrázek 2). Jde o nejjihnější stotisícové město na světě. Bývalá trestanecká kolonie dnes představuje klíčové správní město a je mimo jiné východiskem pro expedice mířící do Antarktidy. To, že plavba Magalhãesovým průlivem není ani dnes jednoduchá, dokládá množství vraků lodí v průlivu (obrázek 4).

obyvatel. Západní návětrná strana And se vyznačuje silnými srážkami, východní strana se ovšem nachází v tzv. srážkovém stínu. Jde o efekt, kdy stoupající vzduch ztratí většinu vlhkosti z důvodu přechodu horského pásma. Ve výsledku potom jedna strana pohoří disponuje nadbytkem srážek a druhá trpí suchem.

Pro Evropu Patagonii objevil slavný portugalský mořeplavec plavící se pod španělskou vlajkou Fernão de Magalhães. Jeho výprava dokázala v roce 1522 jako první obeplout zeměkouli, i když se vrátila pouze jedna z pěti lodí výpravy (přežilo 18 z původních 237 mužů). Magalhãesovo jméno dnes nese mimo jiné průliv oddělující kontinent od pásu ostrovů - Magalhãesův průliv (viz obrázek 1), kráter na Měsíci nebo trpasličí galaxie. Je mu také přisuzováno pojmenování Tichého oceánu (Pacifiku) a Ohňové země (Tierra del Fuego). On sám se konce výpravy nedožil, protože padl

Obr. 2 – Socha Fernã de Magalhãese v Punta Arenas

Obr. 3 – Vojenský přístav v Punta Arenas

*Obr. 4 – Vrak lodi
v Magalhãesově průlivu*

ské síly (obrázek 3). V roce 2013 proběhlo referendum, v němž se většina obyvatel vyslovila pro setrvání pod správou Velké Británie.

Celá oblast je velmi neklidná i z geopolitického hlediska. V průběhu dvacátého století zde proběhlo několik sporů o rozdělení Patagonie a přilehlých ostrovů mezi Argentinou a Chile. V roce 1982 potom vypukl konflikt mezi Argentinou a Velkou Británií o Falklandské ostrovy (Argentinci je nazývají Malvíny). V krátké válce i přes geografickou nevýhodu zvítězila, i díky pomoci Chilců, Velká Británie pod vedením Margaret Thatcherové. Argentina se ovšem dodnes nároků na souostroví nevzdala a oba státy v oblasti udržují značné vojenské

Bára a Zdeněk Stachoňovi

Informace pro občany ČR

o podmínkách hlasování ve volbách do Evropského parlamentu na území ČR

Volby do Evropského parlamentu na území České republiky upravuje zákon č. 62/2003 Sb., o volbách do Evropského parlamentu a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“).

Kdy se budou volby do Evropského parlamentu na území České republiky konat? (§ 3 zákona)

Volby do Evropského parlamentu se budou na území ČR konat

v pátek 24. května 2019 od 14.00 hodin do 22.00 hodin a

v sobotu 25. května 2019 od 8.00 hodin do 14.00 hodin.

Za jakých podmínek má občan České republiky právo hlasovat ve volbách do Evropského parlamentu na území České republiky? (§ 5, § 28 a § 36 zákona)

Voličem je občan ČR, který alespoň 25. května 2019 dosáhne věku 18 let.

Volič může hlasovat, pouze pokud je zapsán v seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu, popřípadě hlasuje na voličský průkaz (viz níže) a nemá omezenou svobodu z důvodu ochrany zdraví nebo nemá omezenou svéprávnost k výkonu volebního práva.

Seznam voličů pro volby do Evropského parlamentu na území České republiky (§ 27 a 28 zákona)

Podmínkou výkonu volebního práva ve volbách do Evropského parlamentu je zápis voliče do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu. Tento seznam

vede obecní úřad, městský úřad, úřad městyse, magistrát statutárního města, které není územně členěno, úřad městské části nebo městského obvodu (dále jen „obecní úřad“) pro každé volby do Evropského parlamentu postupem daným zákonem. Nejpozději 40 dnů přede dnem voleb (14. dubna 2019) zanesl obecní úřad do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu údaje ze stálého seznamu voličů. **Tímto způsobem je každý občan ČR, který má právo volit ve volbách do Evropského parlamentu a má na území České republiky trvalý pobyt, zapsán automaticky do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu.**

Volič si může ověřit na obecním úřadě svůj zápis ve stálém seznamu voličů pro všechny druhy voleb na území České republiky nebo později (po 14. dubnu 2019) svůj zápis přímo v seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu.

Ve věcech chyb a nedostatků v seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu se lze, pokud žádosti o opravu nevyhoví sám obecní úřad, do 30 dnů přede dnem voleb (do 24. dubna 2019) domáhat podle zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí soudu o provedení opravy nebo doplnění seznamu.

Obecní úřad do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu dále nejpozději 20 dnů přede dnem voleb (4. května 2019) zanesl voliče, kteří nemají ve správním obvodu tohoto obecního úřadu trvalý pobyt, ale kteří v jeho obvodu jsou v nemocnici, porodnici, sanatoriu, ústavu sociální péče nebo v obdobném ústavu a zařízení, nebo jsou v policejní cele, v místě výkonu vazby nebo v místě výkonu trestu odnětí svobody a kteří byli obecnímu úřadu nahlášeni velitelem nebo správcem příslušného zařízení; ten zároveň o zápise informuje obecní úřad v místě trvalého pobytu voliče. **O tento zápis by měl volič požádat pouze v případech, kdy je jeho pobyt ve dny voleb v některém z uvedených zařízení zřejmý, neboť následné změny spočívající v doplnění voliče do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu v místě jeho trvalého pobytu již nelze provádět. (Není-li pobyt v zařízení ve dny voleb zřejmý, doporučujeme voliči požádat si o voličský průkaz – viz níže.)**

Jak postupovat, když se volič přestěhuje? (§ 28 zákona)

1) Pokud volič změnil místo trvalého bydliště v rámci území České republiky po zápisu do seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu (tj. po 14. dubnu 2019), musí na obecním úřadě v místě původního bydliště požádat o vyškrtnutí ze seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu. Obecní úřad o tom vydá potvrzení. Toto potvrzení je nutné předložit obecnímu úřadu v místě nového bydliště nejpozději do 22. května 2019 nebo v dny voleb okrskové volební komise ve volební místnosti v místě nového bydliště, kde zároveň musí prokázat své právo hlasovat ve volebním okrsku (zejména občanským průkazem s oddělenými rohy a potvrzením o změně místa trvalého pobytu nebo novým občanským průkazem s aktuálními údaji). Volič, který se přestěhuje v rámci území ČR před dnem 14. dubna 2019, nemusí činit žádný úkon.

2) Pokud volič po návratu na území České republiky ze zahraničí, kde byl veden ve zvláštním seznamu voličů na zastupitelském úřadě, hodlá hlasovat ve volbách, musí požádat zastupitelský úřad o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů. Zastupitelský úřad mu o vyškrtnutí vydá potvrzení. Toto potvrzení je nutné předložit obecnímu úřadu v místě trvalého pobytu nejpozději do 22. května 2019 nebo v dny voleb okrskové volební komisi ve volební místnosti příslušné podle místa trvalého pobytu.

Kde lze hlasovat? (§ 36 zákona)

1) Volič hlasuje ve **volební místnosti** na území obce, u jejíhož obecního úřadu je zapsán v seznamu. Je-li v obci více volebních okrsků, hlasuje volič v té volební místnosti, kam podle místa svého bydliště patří. Starosta obce zveřejní nejpozději do 9. května 2019 způsobem v místě obvyklým (většinou na úřední desce obce), které části obce náleží do jednotlivých volebních okrsků a uvede adresy volebních místností.

2) Volič může požádat ze závažných, zejména zdravotních, důvodů obecní úřad a ve dnech voleb svoji okrskovou volební komisi o to, aby mohl hlasovat mimo volební místnost. Okrsková volební komise však může vysílat své členy s přenosnou volební schránkou pouze v rámci svého volebního okrsku. Na základě žádosti vyše okrsková volební komise k voliči dva své členy s **přenosnou volební schránkou**, úřední obálkou a hlasovacími lístky. Při hlasování postupují členové okrskové volební komise tak, aby byla zachována tajnost hlasování.

3) Volič může hlasovat v jakékoli volební místnosti na území České republiky, musí však ve volební místnosti (kromě prokázání své totožnosti a občanství) odevzdat okrskové volební komisi **voličský průkaz** (viz níže).

Jak si může volič opatřit voličský průkaz? (§ 30 zákona)

Volič, který nemůže nebo nehodlá volit ve svém volebním okrsku, může požádat o voličský průkaz. S voličským průkazem může volič hlasovat v jakémkoliv volebním okrsku na území ČR. Voličský průkaz vydává obecní úřad příslušný podle místa pobytu voliče (tj. ten, u kterého je volič zapsán v seznamu).

Volič může požádat o voličský průkaz ode dne vyhlášení voleb, a to

- osobně nejpozději **22. května 2019 do 16:00 hodin** nebo

- písemně tak, aby byla **žádost doručena obecnímu úřadu nejpozději 17. května 2019 v 16:00 hodin**. Písemná žádost musí být opatřena úředně ověřeným podpisem voliče nebo zaslána v elektronické podobě prostřednictvím datové schránky (nestačí pouhý e-mail).

Obecní úřad předá voliči voličský průkaz nejdříve 9. května 2019, a to buď voliči osobně, nebo osobě, která se prokáže plnou mocí s ověřeným podpisem voliče žádajícího o vydání voličského průkazu, anebo jej voliči zašle.

Co učiní volič po příchodu do volební místnosti? (§ 36 zákona)

Hlasovací lístky obdrží všichni voliči na adresu trvalého pobytu nejpozději **21. května 2019**. Hlasovací lístky si je možné vyžádat i ve volební místnosti.

Volič hlasuje osobně, zastoupení není přípustné.

Volič musí ve volební místnosti prokázat svou totožnost a státní občanství ČR platným cestovním, diplomatickým nebo služebním pasem ČR anebo cestovním průkazem nebo platným občanským průkazem.

Neprokáže-li volič svou totožnost a státní občanství, nebude mu hlasování umožněno.

Pokud volič hlasuje na voličský průkaz, je povinen ho odevzdat okrskové volební komisi.

Volič obdrží od okrskové volební komise prázdnou úřední obálku opatřenou úředním razítkem. Na požádání mu komise vydá i sadu hlasovacích lístků.

Voliči, který není zapsán v seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu, okrsková volební komise hlasování neumožní. To neplatí, pokud volič hlasuje na voličský průkaz nebo pokud předloží potvrzení o vyškrtnutí ze zvláštního seznamu voličů vedeného zastupitelským úřadem nebo potvrzení o vyškrtnutí ze seznamu voličů pro volby do Evropského parlamentu v souvislosti se změnou trvalého pobytu a prokáže své právo hlasovat ve volebním okrsku.

Jak volič hlasuje? (§ 37 zákona)

S úřední obálkou a hlasovacími lístky vstoupí volič do prostoru určeného k úpravě hlasovacích lístků. Zde si **vybere hlasovací lístek** toho kandidujícího subjektu, pro který chce hlasovat.

Na vybraném hlasovacím lístku může volič nanejvýš dvěma kandidátům udělit preferenční hlas. To učiní tak, že zakroužkuje jejich pořadové číslo. Pokud volič zakroužkuje více než dva kandidáty, nebude se přihlížet k žádnému přednostnímu hlasu. Jiné úpravy hlasovacího lístku nemají na jeho posuzování vliv.

Poté vloží volič tento hlasovací lístek do úřední obálky. Volič by měl při vkládání hlasovacího lístku do úřední obálky dát pozor na to, aby omylem nevložil do úřední obálky (např. z důvodu slepení) více hlasovacích lístků. V takovém případě by se totiž jednalo o neplatný hlas voliče.

Volič hlasuje tak, že úřední obálku s vybraným hlasovacím lístkem vloží před okrskovou volební komisi do volební schránky.

S voličem, který nemůže pro tělesnou vadu vybrat nebo upravit zvolený hlasovací lístek anebo nemůže číst nebo psát, může být v prostoru určeném pro úpravu hlasovacích lístků přítomen jiný volič, nikoliv však člen okrskové volební komise, a hlasovací lístek za něho upravit a vložit do úřední obálky a popřípadě i úřední obálku vložit do volební schránky.

www.mvcr.cz

SK Rusava

10 let KOPANÉ na RUSAVĚ

5. 7. 2019

Program:

- 11.00 mladší přípravnka Rusava - Slavkov p/H
- 12.00 požární útok mladých rusavských hasičů
- 12.30 zápas starší přípravky Rusava
- 13.30 zápas starších žáků Rusava
- 14.45 zápas starých pánů Rusava - Mrlínek
- 16.15 tak trochu hezčí fotbal....
- 17.00 zápas mužů Rusava - Slavkov p/H

skákací hrad,
šachová simultánka,
skoky na kole
bohaté občerstvení

A na úplný závěr perličky z naší mateřské školy

Barča D.: „Paní učitelko, brácha mi přiskřípl prsty do dveří.“

P. uč.: „No ještě že ti je neucvakl, ty je máš takové tenké!“

Barča D.: „No, já si koušu nehty, abych je neměla tlusté!“

Honzík G.: „Paní učitelko, já jedu k paní doktorce.“

P. uč.: „Eda jede taky s vámi?“

Eda G.: „Ne, mě tatka švihne dom a pojedou.“

[Obsah]

Slovo má starosta...

Voda nad zlato str. 2

Nová zeleň v kempu str. 3

Předání sociálního automobilu str. 3

Tříkrálová sbírka str. 4

Zpráva o bezpečnostní situaci str. 5

Kam s nefunkční zářivkou str. 7

Děni v obci

Podhostýnské mistrovství ve střelbě ze vzduchovky str. 8

Vodění medvěda str. 9

Dětský karneval str. 9

Naše škola

Co se děje ve škole? str. 10

Vybíjená str. 11

Keramická dílna str. 11

Brzy přijde jaro do zahrádek str. 12

Práce dětí str. 12

Sport

Vánoční turnaj str. 13

SK Rusava - fotbal, zima str. 14

Historie

Henriette baronka von Loudon str. 16

Masopust str. 18

Zajímavosti

Patagonie (1. část) str. 20

Informace pro občany ČR o hlasování ve volbách
do Evropského parlamentu str. 22

Obrázky k obsahu: Práce dětí z mateřinky

Březen – měsíc pohádek: Filip Charvát, 5 let; Jan Gregor, 6 let.

Hu, hu, jaro už je tu: Eliška Dosoudilová, 6 let; Štěpán Hrubý, 4 roky.

Soutěžní projekty

*Společně chráníme planetu Zemi: Strom, 1. třída; Magnet na odpadky, 2. a 3. třída;
Děti – kamarádi z celého světa, 1. třída*

„On je náš pán, pán hor. Vládce a kmán, pán hor...“, zpívá se v písni k filmu Krakonoš a lyžníci a možná že si ji notoval i autor této sněhové sochy. Je pravda, že letošní zima nás počastovala pravidelným přísunem materiálu vhodným na stavbu právě sněhuláků, ledových soch, iglů... tak proč ne Krakonoš. A kde že se tento krásný sněhový výtvar nacházel? Tady je malá nápověda. Jeho autor má kořeny právě v Krkonoších, je to (viz tajenku), který tímto ledovým dílkem vyzdobil zimní zahrádku před domem.

	PATRON	ŽENSKÉ Jméno	2. DÍL TAJENKY	POMŮCKA: ANT	KAP	OTUŽILÁ	UPLNĚ				
KÓD LET. KERIKERI				NITRID MOLYBDENU KULOVITÁ BAKTERIE							
MARKÉTA (DOM.)											
DRAVÝ PTÁK											
FYZIKÁLNÍ VELIČINA					ŽIVNOST. LIST SHLUKY						
OTROK				24 HODIN CHEMICKÉ SLOUČEN.				ROZMACH	DUSKATÁ SLOUČEN	TENTO TEKOVÝ STROM	ASIAT
POMŮCKA: KKE	OBIILNINA	PROVADĚTI ASANACI OBYVATEL AUSTRALIE									
ZÁPACHOVÁ							ZKÁZA POZITIVNÍ RYS				
SHONY (OB.)					KMITNA (ZŘ.) ČÁST STŘECHY						
HÝKAVCI					KDO KLADÉ PROSÁK- NUTI						
STUPEŇ (ZKR.)				ČASTEČKY HMOTY ZMUJE (ZAST.)				INIC. BAS. ADAMCE MARLENA			
NEBO (ANGL.)			VZNIK EL. NABÍTY ATOM				LENIK VINÁŘSKÝ STROJ				
POMŮCKA: RUMLY	PATŘICI AIMOVI RAK TISK. AGENTURA					POPĚVEK KOLEM			KAMŽE	DRUH PEPŘE	
MUŽSKÉ JMÉNO					MLÁ KIRA SPŽ RAKOVNÍKA						
1. DÍL TAJENKY											
STARO-SLOVAN				RMUT				JAPONSKÁ LOVKYNĚ PEREL			

Zpravodaj obce Rusava
periodický tisk územního samosprávného celku

Vydává: Obec Rusava, Rusava 248, IČ: 00287709

registrační číslo: MK ČR E 12061

Za vydání odpovídá: Ludmila Mikšánková

Tel.: 573 392 066

e-mail: rusavak@rusava.cz

www.rusava.cz

Periodicita: vychází 4x ročně

Příspěvky prošly jazykovou korekturou.

Uzávěrka příspěvků do příštího zpravodaje

je 15. června 2019.

Náklad: 400 ks

Tisk & grafika: TYPOservis Holešov